

**PROGRAM UKREPOV
AKTIVNE POLITIKE ZAPOSLOVANJA
ZA OBDOBJE
2007 - 2013**

I. Uvod

Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (Uradni list RS, št. 107/06 – uradno prečiščeno besedilo, v nadaljnjem besedilu: ZZZPB) v 50. členu določa, da program ukrepov aktivne politike zaposlovanja (v nadaljnjem besedilu: program APZ) sprejme Vlada Republike Slovenije, po posvetovanju s socialnimi partnerji, za proračunsko ali plansko obdobje. Program APZ v skladu z določbami ZZZPB prispeva k uresničevanju srednjeročnih smernic in strateških dokumentov razvoja trga dela in zaposlovanja, sprejetih na ravni države in Evropske unije¹.

Program APZ prinaša široko paleto pozitivnih učinkov. Zanje je bistvenega pomena pravilno odločanje o času posega na trg dela in kar najboljši preplet posameznih programov (izbira iz nabora aktivnosti). Program APZ kot del politike zaposlovanja mora dosegati sinergijske učinke z drugimi sektorskimi politikami. S tem načinom posega na trg dela neposredno, pri čemer odpravlja tiste kratkoročne in druge probleme glede zaposlovanja in trga dela, ki jih s preostalimi sistemskimi rešitvami in ukrepi drugih politik ni mogoče učinkovito odpravljati, pa tudi posredno.

Program APZ vsebuje štiri ukrepe s posameznimi aktivnostmi, ki predstavljajo osnovna področja za natančnejše instrumente oziroma programe poseganja na trg dela v sodobnih družbah (neposredni vpliv na učinkovito delovanje trga dela ter usklajevanje ponudbe in povpraševanja). Ukrepi bodo spodbujali inovativne in posebne prijeme in projekte, ki bodo urejali probleme in spodbudili nosilce razvoja v lokalnem okolju.

Vlada Republike Slovenije je doslej sprejemala program APZ za posamezno koledarsko leto, to pa ne omogoča uravnovešenih izvajalskih načrtov in financiranja. Zato se je pokazala potreba po stabilnejših in administrativno učinkovitejših ukrepih, ki vsebujejo tudi uveljavljanje večje lastne prepoznavnosti med delodajalci, brezposelnimi in širšo javnostjo. Vsebinsko združevanje programov in njihovo bolj uravnovešeno financiranje sta temeljna ukrepa reform za uspešnejšo politiko zaposlovanja v Okviru gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji. Program APZ je zato pripravljen za daljše obdobje – zajema ukrepe za obdobje 2007–2013 in izvedbeni načrt za leti 2007 in 2008. Tako se je hkrati uskladil z obdobjem programskih dokumentov, ki so podlaga za izrabo sredstev Evropskega socialnega sklada v prihodnji finančni perspektivi 2007–2013. Povezava je nujna, saj bodo za uspešno izvajanje posameznih ukrepov potrebni tudi znatni viri iz evropskih strukturnih skladov.

Za začetek črpanja evropskih sredstev mora vsaka država članica pripraviti programski dokument – Nacionalni strateški referenčni okvir (NSRO), ki bo opredelil namene črpanja. To je osnova za pripravo operativnih programov, ki natančneje opredeljujejo področja sofinanciranja oziroma vlaganja, iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, Evropskega socialnega sklada in Kohezijskega sklada. Operativni programi (v nadaljnjem besedilu: OP) so pravna podlaga za črpanje sredstev, ki jih Evropska komisija potrdi z odločbo. Vsebinsko so razdeljeni po razvojnih prioritetah in prednostnih usmeritvah. OP razvoja človeških virov zajema naslednje razvojne prioritete: spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti; spodbujanje zaposljivosti iskalcev dela in neaktivnih; razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja; spodbujanje socialne vključenosti; institucionalna in administrativna usposobljenost; tehnična

---

¹ Program APZ za obdobje 2007 - 2013 izhaja iz prioritete opredeljenih v evropskih in nacionalnih razvojnih dokumentih ter izhaja iz razmer na trgu dela v Sloveniji. Vsebinski okvir priprave Programa APZ predstavljajo predvsem : Strategija razvoja Slovenije, zlasti četrta razvojna prioriteta: Moderna socialna država in večja zaposlenost, Integrirane smernice za rast in zaposlovanje (2005 – 2008), ki jih je za uresničevanje prenovljene Lizbonske strategije in njenih ciljev sprejel Evropski svet, nacionalni Program reform za izvajanje Lizbonske strategije v Sloveniji, Okvir gospodarskih in socialnih reform za povečanje blaginje v Sloveniji in Strategija razvoja Slovenije z dne 23.6.2005.

pomoč. Finančni okvir OP določajo pravice črpanja po posameznih razvojnih prioritetah, finančni načrt pravic porabe na ravni prednostne usmeritve pa se določi s skupnim proračunom. Iz teh pravic je predvideno tudi izvajanje in financiranje posameznih aktivnosti programa APZ. Ocenjeni okvirni obseg sredstev Evropskega socialnega sklada na ravni prednostnih usmeritev za aktivnosti, ki bodo prispevale k uresničevanju ciljev programa APZ, je prikazan v preglednici 3. OP razvoja človeških virov (za Evropski socialni sklad) zajema celovito medresorsko področje, med drugim tudi veliko aktivnosti programa APZ 2007–2013.

Program APZ opredeljuje ključne naloge na trgu dela in strateške cilje, ki jih bo uresničeval z ukrepi in v njih opredeljenimi aktivnostmi ter spremljal s postavljenimi kazalci. Vsebuje tudi posebni del, ki zajema izvedbeni načrt za proračunsko obdobje 2007 in 2008. Obseg proračunskih virov, razdeljenih po ukrepih za celotno obdobje, je opredeljen okvirno glede na ocenjene potrebe posegov na trgu dela (preglednica 1).

V letih 2007 in 2008 se bo program APZ financiral ne samo iz sredstev državnega proračuna, ampak tudi Evropskega socialnega sklada, in sicer glede na finančno obdobje 2004–2006 in finančno perspektivo 2007–2013. V okviru finančnega obdobja 2004–2006 se bo nadaljevalo izvajanje in financiranje ukrepov Enotnega programskega dokumenta 2004–2006. Obseg finančnih sredstev za ta namen je prikazan v preglednici 2. Finančne preglednice so usklajene s predlogom Proračuna Republike Slovenije za leti 2007 in 2008. V naslednjih letih bodo prilagojene veljavnim proračunom.

Za vsako proračunsko obdobje se pripravi izvedbeni načrt programa APZ, ki za posamezno aktivnost opredeli ciljne skupine in osnovne pogoje za vključitev oseb v aktivnost, medtem ko se na ravni ukrepa določijo njegovi izvajalci, njegova vrednost po posameznih virih financiranja, predvideno število vključitev in ocena prehodov v zaposlitev (preglednica 4). Izvedbeni načrt pripravi Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve (v nadaljnjem besedilu: MDDSZ) in ga predloži Vladi Republike Slovenije v potrditev za posamezno proračunsko obdobje. MDDSZ lahko, v skladu s potrebami na trgu dela in razpoložljivimi proračunskimi sredstvi, predlaga vladi spremembo ali dopolnitev izvedbenega načrta tudi med proračunskim obdobjem.

Z ločenim prikazovanjem virov financiranja bo bistveno olajšano črpanje sredstev Evropskega socialnega sklada, saj bodo postopki izvajanja in financiranja aktivnosti programa APZ in OP razvoja človeških virov potekali ločeno. To pomeni, da za morebitne spremembe v okviru OP oziroma realokaciji sredstev Evropskega socialnega sklada ne bodo potrebne spremembe programa APZ, kot je bil primer doslej in kar je močno zaviralo črpanje sredstev Evropskega socialnega sklada. Tako bomo zagotovili racionalizacijo postopkov pri sprejemanju posameznih dokumentov in pri potrditvi prerazporeditve finančnih sredstev, večjo preglednost pri izrabi sredstev državnega proračuna in sredstev Evropskega socialnega sklada, kljub temu pa ohranili vsebinsko dopolnjevanje obeh programov.

Minister, pristojen za delo, v skladu z 51. členom ZZZPB po usklajevanju s socialnimi partnerji sprejme podzakonski akt – Pravilnik o izvajanju programa APZ (v nadaljnjem besedilu: pravilnik APZ), v katerem določi predvsem ciljne skupine brezposelnih oseb, postopke za izbor izvajalcev, postopke za vključevanje brezposelnih oseb, postopke za izbor podizvajalcev, vrste stroškov, nadzor nad porabo sredstev in postopek vrnitve nenamensko porabljenih sredstev.

Na podlagi sprejetega programa APZ, izvedbenega načrta programa APZ za posamezno obdobje in pravilnika APZ se v 30 dneh pripravi Katalog ukrepov aktivne politike zaposlovanja, s katerim se podrobneje opredelijo posamezne aktivnosti APZ z vidika izvajanja. Gre za pregled aktivnosti v okviru ukrepov programa APZ. Za vsako se določijo predvsem ciljne skupine, ki so bodo vključevale v izvajanje, postopek izvedbe, merila upravičenosti in izbora, upravičeni stroški, obdobje upravičenosti, način izplačil, način

poročanja in ovrednotenja ter opredelitev, ali aktivnost predstavlja državno pomoč. Opredeli se tudi okvirni obseg sredstev za vsako aktivnost in predvideno število vključitev. Katalog se pripravi za obdobje izvedbenega načrta in se objavi na spletnih straneh Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje (v nadaljnjem besedilu: ZRSZ). Postopek priprave kataloga in vloga posameznih nosilcev aktivnosti pri njegovi pripravi se podrobneje določi v podzakonskem aktu.

II. Trg dela in ključne naloge aktivne politike zaposlovanja za obdobje 2007–2013²

Spremembe v gospodarstvu in rezultati gospodarskega razvoja se zrcalijo tudi v spremembah na trgu dela. Prehod v tržno gospodarstvo je zelo spremenil razmere na slovenskem trgu dela. Stopnja zaposlenosti oziroma delovne aktivnosti prebivalstva za starostno skupino 15–64 let se je v obdobju 1996–2005 zvišala za 4,3 odstotne točke. Gledano po starostnih skupinah, smo bili v tem obdobju priča znižanju stopnje zaposlenosti mladih (15–24 let), kar je povezano z njihovo večjo vključenostjo v izobraževanje, saj se je to v obdobju 1998–2003 povečalo s 53,6 % na 66,9 % in je med najvišjimi v EU. Pri drugih starostnih skupinah se je zvišala stopnja zaposlenosti, pri čemer je opazno zvišanje izredno nizke stopnje zaposlenosti starejših (55–64 let) zaradi opustitve množične uporabe zgodnjega upokojevanja z začetka devetdesetih let in uveljavitve pokojninske reforme. V primerjavi z drugimi državami sta v Sloveniji nizki stopnja zaposlenosti mladih (15–24 let), ki znaša 34,1 % v letu 2005 in stopnja zaposlenosti starejših (55–64 let), ki znaša 30,5 % (lizbonski cilj je 50 % do leta 2010 in je med najnižjimi v EU). Zavedati se moramo tudi, da ima Slovenija razmeroma visok delež pomagajočih družinskih članov v skupnem delovno aktivnem prebivalstvu. Stopnja zaposlenosti prebivalstva v starosti 15–64 let je v letu 2005 znašala 66,0 %, kar je nekoliko nad povprečjem EU. Stopnja zaposlenosti žensk je že v letu 2004 presegla 60 %, ki je leta 2000 zastavljen lizbonski cilj, članice pa naj bi ga dosegle do leta 2010.

V letu 2005 je bilo v Sloveniji v povprečju 92 tisoč registriranih brezposelnih, od tega jih je bilo 38 tisoč takih, ki ne izpolnjujejo vsaj enega od meril za anketno brezposelnost, in pa 12 tisoč brezposelnih po anketi o delovni sili, ki niso registrirani. Razlika med obema viroma se počasi zmanjšuje, stopnji se približujeta. Vzroki za sorazmerno veliko razliko med registrirano in anketno brezposelnostjo v Sloveniji so poleg samih razlik v definiciji predvsem: (i) velika pasivnost dela registrirano brezposelnih, ki ne iščejo dela aktivno, kar je povezano z visokim deležem dolgotrajno brezposelnih, ki postanejo ravnodušni in menijo, da zaposlitve ne morejo dobiti (t. i. obupanci);

(ii) delovna aktivnost registrirano brezposelnih, ki lahko poteka tudi v sivi ekonomiji ali v delu pomagajočih družinskih članov v družinski pridobitni dejavnosti (obrt, podjetje, kmetija).

K veliki omenjeni razliki zagotovo prispeva naslednje:

(i) vezava nekaterih pravic v sistemih socialnega zavarovanja na status brezposelne osebe, ki jo posameznik dobi s prijavo v register brezposelnih, kar povečuje zanimanje brezposelnih za to prijavo;

(ii) slabo razmerje med številom svetovalcev zaposlitev na brezposelno osebo, kar zmanjšuje možnost za intenzivnejše spremljanje in zaposlitveno svetovanje na eni ter za nadzor nad aktivnostjo brezposelne osebe na drugi strani.

Anketna stopnja brezposelnosti je leta 2005 je znašala 6,5 %, kar je manj od povprečja EU. Po letu 1997 je pri ženskah večja kakor pri moških. Na zmanjševanje brezposelnosti kažejo tudi podatki o registrirani brezposelnosti. Stopnja slednje je v letu 2005 v povprečju znašala 10,2 %.

V obdobju 2000–2005 se je bolj znižala stopnja brezposelnosti moških kakor žensk. Čeprav razlika v stopnjah brezposelnosti žensk in moških ni velika v primerjavi z drugimi državami EU, se je v zadnjih petih letih povečala. Kljub manjši brezposelnosti je v Sloveniji velik problem dolgotrajna brezposelnost. Delež dolgotrajno brezposelnih se je namreč v obdobju 1999–2005 celo povečal – z 41,8 % brezposelnih v 2. četrtletju 1999 na 51,0 % v 2. četrtletju 2005. Najvišje stopnje brezposelnosti so v pomurski, podravski in zasavski regiji.

² Podrobnejša analiza in ocena dogajanja na trgu dela je zajeta v Pomladanskem poročilu 2006, UMAR, Ljubljana 2006, ter drugih analizah in dokumentih UMAR-ja in ZRSZ-ja.

Problem strukturne brezposelnosti se kaže v visokem deležu dolgotrajno brezposelnih (najvišji delež v pomurski regiji) in visokem deležu brezposelnih brez izobrazbe (najvišji delež v jugovzhodni Sloveniji).

Glavne izzive na področju zaposlovanja in brezposelnosti, na katere smo se odzvali s predvidenimi ukrepi aktivne politike zaposlovanja, lahko navedemo v naslednjih točkah:

- visok delež dolgotrajno brezposelnih, ki se je v zadnjih desetih letih celo povečal,
- strukturna brezposelnost: slaba izobrazbena sestava brezposelnih, visok delež brezposelnih brez oziroma z nizko izobrazbo,
- izredno nizka stopnja zaposlenih starejših (55–64 let), saj je med najnižjimi v EU,
- sorazmerno visoka stopnja brezposelnosti mladih (15–24 let),
- naraščajoče število brezposelnih oseb z višjo in visoko izobrazbo,
- povečevanje brezposelnosti žensk.

III. Strateški cilji programa APZ

Osnovni strateški cilji programa APZ so:

- povečanje zaposlenosti in znižanje brezposelnosti,
- preprečevanje prehoda v dolgotrajno brezposelnost (znižanje deleža dolgotrajno brezposelnih) in povečevanje prehoda v zaposlitev,
- zmanjšati strukturno brezposelnost: povečevanje zaposljivosti z dvigom izobrazbe, usposobljenosti in izboljšanjem veščin (izboljšanje izobrazbene sestave brezposelnih),
- povečanje prilagodljivosti in konkurenčnosti zaposlenih,
- spodbujanje novega zaposlovanja (povečanje števila podprtih projektov za razvoj novih zaposlitvenih možnosti),
- okrepitev socialne vključenosti (znižanje deleža prejemnikov denarnega nadomestila in denarne socialne pomoči med brezposelnimi).

Aktivnosti oziroma instrumenti posameznih ukrepov so namenjeni vsem, ki se prijavijo v register brezposelnih oseb pri ZRSZ, pa tudi drugim aktivnim in neaktivnim posameznikom na trgu dela³. Prednostne ciljne skupine za vključevanje v programe se morajo ujemati z reševanjem zaznanih poglobitnih problemov na slovenskem trgu dela. Pri izvajanju programa APZ se upošteva tudi regijski prijem, tako da se sredstva prednostno namenijo za območja z nadpovprečno stopnjo brezposelnosti.

---

³ Več o definicijah ciljnih skupin v Labour Market Policy Database Methodology; Revision of June 2006, 1.3 target Group, str. 7.

IV. Ukrepi programa APZ 2007–2013

Aktivnosti programa APZ za obdobje 2007–2013 so razvrščene med štiri ukrepe, ki se nanašajo na poglobljene prednostne naloge in cilje trga dela v Republiki Sloveniji. Ukrepi so opredeljeni po naslednjih elementih:

- Namen ukrepa: naveden je splošni namen v povezavi z zastavljenimi prednostnimi področji APZ.
- Predvidene aktivnosti: navedene so njihove okvirne vsebine in predvideni nosilci oziroma izvajalci. Podrobneje bodo opredeljene v katalogu APZ.
- Kazalci spremljanja: določeni so v katalogu APZ na podlagi kazalcev za spremljanje smernic EU 2005 -2008, ki jih je sprejel Odbor za zaposlovanje (EMCO) z dne 19.9.2006, spremljali pa bi predvsem izvajanje programa APZ po posameznih aktivnostih.

Izvajanje programa APZ se bo spremljalo z analizo zastavljenih kazalcev. Poleg sprotnega spremljanja se bo ocenjevala še učinkovitost celotnega programa z:

- analizo njegovega vpliva na izboljšanje razmer na trgu dela (makroekonomska raven) in
- s poglobljenim ovrednotenjem posameznih najboljšežnejših aktivnosti (npr. javna dela, spodbujanje samozaposlovanja ipd.), ki ga bodo opravile neodvisne institucije oz. evalvatorji s kvaziekperimentalno metodo (eksperimentalna skupina vključenih v program, kontrolna skupina). To bo zagotovilo oceno o neposrednem vplivu posameznega programa oz. aktivnosti na zaposljivost udeležencev (mikroučinek za opazovano skupino ali okolje).

V skladu z zastavljenimi kazalci se ocenjuje uspešnost ukrepov programa APZ. S spremljanjem uspešnosti, predvsem rezultatov poglobljenega ovrednotenja, se hkrati prilagaja vsebina aktivnosti in načini izvajanja programov, zato da se dosejajo večji učinki. Poročanje po zastavljenih kazalcih, ki vključuje tudi kvalitativno analizo uspešnosti ukrepov in aktivnosti, je polletna in letna obveznost Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje do MDDSZ, zagotavljanje izvedb poglobljenega ovrednotenja pa je v pristojnosti MDDSZ. Podrobneje se način in vsebina poročanja ter metodologija in izvajanje ovrednotenja določi v pravilniku APZ ter v navodilih MDDSZ za ZRSZ in drugim končnim upravičencem.

Na ravni celotnega programa APZ se bodo spremljali naslednji kazalci:

Preglednica kazalcev in njihove ciljne vrednosti:

Cilji APZ 2007 - 2013	Kazalci	Stanje oz. izhodiščna vrednost	Planirana dosežena vrednost kazalca v letu 2013
Povečanje zaposlenosti in znižanje brezposelnosti ⁴ (Vir: SURS)	Povečanje stopnje delovne aktivnosti; po starostnih skupinah in sicer:		
	15 – 64 let	67,1 %	70,4 %
	15-24 let	35,3 %	38,0 %
	55-64 let	33,5 %	43,5 %
	Znižanje stopnje registrirane brezposelnosti	9,1 %	4,3 %
	Znižanje stopnje brezposelnosti po anketi o delovni sili	5,9 %	3,3 %
Preprečevanje prehoda v dolgotrajno brezposelnost ⁵ (Vir: ZRSZ)	Znižanje deleža dolgotrajno brezposelnih med brezposelnimi	49,7 %	37,0 %
	Znižanje povprečne dobe brezposelnosti na brezposelno osebo	25,1 meseca	13 mesecev
Zmanjšati strukturno brezposelnost: povečevanje zaposljivosti z dvigom izobrazbenega nivoja, usposobljenosti in veščin (Vir: ZRSZ)	Znižanje deleža brezposelnih brez izobrazbe oz. z nizko stopnjo izobrazbe ⁶	38,9 %	29,0 %
Povečanje fleksibilnosti in konkurenčnosti zaposlenih (Vir: SURS, ZRSZ)	Povečanje deleža zaposlenih s krajšim delovnim časom v skupni zaposlenosti ⁷	10,1 %	15,0 %
	Število zaposlenih, ki so vključeni v vseživljenjsko učenje v okviru APZ ⁸	9.158	14.000

4 Ciljne vrednosti za leto 2013 za kazalce cilja »Povečanje zaposlenosti in znižanje brezposelnosti« so povzete po scenariju Strategije razvoja Slovenije, sprejeta na 30. redni seji Vlade RS, dne 23.6.2005. Doseganje teh ciljev je odvisno od gospodarskega razvoja Slovenije in dosežene gospodarske rasti, kar posledično dolgoročno vpliva tudi na stopnjo delovne aktivnosti in stopnjo brezposelnosti. Vir podatkov za izhodiščne vrednosti je SURS, poročilo za 2. četrletje 2006. Ob tem je potrebno opozoriti, da so navedeni podatki odvisni tudi od sezonskih nihanj – v 2. četrletju se sezonska nihanja navadno odražajo v nekoliko nižjih vrednostih kazalcev.

5 Vir podatkov: Mesečne informacije ZRSZ, avgust 2006.

6 Delež brezposelnih s I-II stopnjo izobrazbe

7 Vir podatkov za izhodiščne vrednosti je SURS, poročilo za 2. četrletje 2006

8 Vir podatkov: ZRSZ. Izhodiščna vrednost predstavlja (predvideno) število vključenih v programe usposabljanja in izobraževanja zaposlenih v letu 2006.

Spodbujanje novega zaposlovanja (Vir: ZRSZ, JAPTI)	Povečanje števila podprtih podjetniških in zaposlitvenih projektov ⁹	2.094	7.000
	Povečanje števila podprtih prehodov brezposelnih oseb v samozaposlitev v okviru APZ ¹⁰	1.566	1.800
Okrepitev socialne vključenosti (Vir: ZRSZ, CSD)	Delež prejemnikov denarnega nadomestila, ki so se zaposlili, zaposlili, glede na število vseh, ki so v posameznem letu pridobili pravico do denarnega nadomestila ¹¹	62 %	70 %
	Delež prejemnikov denarne socialne pomoči, ki so se zaposlili, v skupnem številu prejemnikov denarne socialne pomoči v posameznem letu ¹²	30,0 %	44,0 %

V obdobju 2007–2013 se bodo izvajali naslednji ukrepi programa APZ:

1. SVETOVANJE IN POMOČ PRI ISKANJU ZAPOSLOTITVE

Namen ukrepa:

Svetovanje in pomoč posameznikom pri iskanju zaposlitve ter seznanjanje s poklicnimi možnostmi in poglobljena obravnava določenih skupin oseb, zato da se izboljšajo zaposlitvene možnosti in odpravijo ovire pri iskanju zaposlitve. Namen ukrepa je tudi predstavitev in uveljavitev aktivnosti programa APZ.

Vključene so tudi aktivnosti, predvidene v Operativnem programu razvoja človeških virov 2007–2013, v 2. razvojni prioriteti »Spodbujanje zaposljivosti iskalcev dela in neaktivnih«, prednostna usmeritev 2.1 »Spodbujanje zaposljivosti iskalcev dela in neaktivnih«.

Predvidene aktivnosti:

1.1 Poklicno in zaposlitveno informiranje, svetovanje in motiviranje

Izvajale se bodo zlasti aktivnosti, ki pomagajo pri iskanju zaposlitve, vključno z razvojem pripomočkov in informativnega gradiva, aktivnosti, ki spodbujajo in motivirajo osebe za iskanje zaposlitve ter omogočajo pridobivanje oz. poglobljanje veščin za iskanje zaposlitve.

⁹ Pri izhodiščni vrednosti je upoštevano je (predvideno) število vključenih brezposelnih v vavčersko svetovanje, program Spodbujanje zaposlovanja starejših, netržne zaposlitvene programe in programe za spodbujanje zaposlovanja dolgotrajno brezposelnih žensk v letu 2006; pri ciljni vrednosti je poleg vavčerskega svetovanja in netržnih zaposlitvenih programov upoštevan tudi potencial socialnega podjetništva, netržnih in socialno varstvenih storitvah (ocenjeno glede na povprečno letno število vključenih v Javna dela)

¹⁰ Pri izhodiščni vrednosti je upoštevano (predvideno) število samozaposlitev s subvencijo v letu 2006

¹¹ Kot zaposlitev se šteje redne zaposlitve in samozaposlitve ter zaposlitev v okviru javnih del.

¹² Mesečno poprečje števila zaposlitev prejemnikov socialne pomoči trenutno znaša 1503, kar na letni ravni pomeni 18036 (to je 30% od poprečnega števila prejemnikov). Ciljna vrednost kazalca temelji na oceni, da se vsako leto dviguje delež zaposlitev za 2 %.

Karierno usmerjanje kot ključno pri profesionalnem in strokovnem razvoju za otroke in odrasle od osnovne šole do upokojitve bo postalo temelj življenjskega zaposlitvenega usmerjanja.

1.2 Pomoč pri iskanju zaposlitve

Pri iskanju zaposlitve bodo v pomoč razni moduli poglobljenega svetovanja, pa tudi konkretno preizkušanje usposobljenosti za neko vrsto dela. Nadgradnja te pomoči so na primer razne delavnice, seminarji, poglobljena obravnava posameznikov in zastopništvo pri delodajalcih, zaposlitveni klubi ipd., ki razvijajo veščine, odpravljajo zaposlitvene ovire in pomagajo pri iskanju zaposlitvenega cilja in zaposlitve ter pri razvoju kariere.

Posamezne aktivnosti se bodo prilagajale potrebam in posebnostim posameznih skupin ter se bodo lahko izvajale skupinsko ali individualno. Prav tako se bodo izvajale aktivnosti, potrebne za organizacijo in spodbujanje zaposlitve in dela po podjemnih pogodbah v skladu s 36. b členom Zakona o socialnem varstvu.

1.3 Razvoj in izvajanje novih oblik pomoči ter predstavitev

Spodbujal se bo razvoj novih in inovativnih oblik informiranja, svetovanja, motiviranja in pomoči pri iskanju zaposlitve, saj gre za ključne aktivnosti, ki pospešujejo prilagajanje programov in pristopov k razmeram na trgu in značilnostim ciljnih skupin. Predvidevamo tudi vzpostavljanje osrednje koordinacijske karierne točke, ki bi dajala strokovno podporo ter povezovala izobraževalno in zaposlovalno sfero.

Poklici se bodo uveljavljali z motiviranjem posameznikov. Pospeševali se bodo zlasti tisti poklici, pri katerih obstaja neskladje med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela, z izobraževanjem in usposabljanjem za te poklice, s spodbujanjem vključevanja brezposelnih, zato da se poveča zaposljivost in omogoči trajnost zaposlitve.

Predstavljene bodo tudi vse aktivnosti programa APZ.

Ciljne skupine in izvajalci:

Upravičenci so vsi, ki potrebujejo tovrstno pomoč.

Aktivnosti lahko izvajajo MDDSZ, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, pooblašcene organizacije, koncesionarji MDDSZ, skladi dela in izvajalci, izbrani po Zakonu o javnih naročilih.

Kazalci spremljanja:

- Število in sestava vključenih (po spolu, izobrazbi, starosti in trajanju brezposelnosti do 6 mesecev, 6–12 mesecev in nad 12 mesecev, število vključenih invalidov, število vključenih prejemnikov denarnega nadomestila in denarne socialne pomoči).
- Preventivne storitve:
  - delež mladih (do dopolnjenega 25. leta), ki so postali brezposelni v mesecu X in so še vedno brezposelni v mesecu X + 6 ter še niso prejeli pomoči iz aktivnosti 1.1. in 1.2;
  - delež odraslih (25 + let), ki so postali brezposelni v mesecu X in so še vedno brezposelni v mesecu X + 12 ter še niso prejeli pomoči iz aktivnosti 1.1 in 1.2.

2. USPOSABLJANJE IN IZOBRAŽEVANJE

Namen ukrepa:

Povečanje zaposljivosti in konkurenčnosti na trgu dela s pridobivanjem novega znanja, spretnosti in zmožnosti ter z dvigom izobrazbe in kvalifikacijske ravni zaposlenih in brezposelnih.

Vključene so tudi aktivnosti, predvidene v Operativnem programu razvoja človeških virov 2007–2013, in sicer v 1. razvojni prioriteti »Spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti«, prednostna usmeritev 1.2 »Usposabljanje in izobraževanje za konkurenčnost in zaposljivost«, in v 2. razvojni prioriteti: »Spodbujanje zaposljivosti iskalcev dela in neaktivnih«, prednostna usmeritev 2.1 »Spodbujanje zaposljivosti iskalcev dela in neaktivnih«, ter v 4. razvojni prioriteti: »Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti«, prednostna usmeritev 4.1 »Enake možnosti na trgu dela in krepitev socialne vključenosti«.

Predvidene aktivnosti:

2.1 Programi institucionalnega usposabljanja in nacionalne poklicne kvalifikacije

Predvidene so predvsem aktivnosti institucionalnega izobraževanja, tečaji, predavanja, seminarji in druge krajše oblike usposabljanja za pridobivanje dodatnega ali poglobljanje pridobljenega znanja, spretnosti in zmožnosti, priznavanje neformalnega in priložnostnega učenja za brezposelne, pa tudi za zaposlene. V okviru ukrepa se bodo izvajale aktivnosti za pridobivanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij, razvoj poklicnih standardov, katalogov in študijskih programov za izpopolnjevanje ter vzpostavitev ogrodja kvalifikacij. Aktivnosti v okviru usposabljanja in izobraževanja bodo namenjene predvsem pridobitvi znanja, spretnosti in zmožnosti za poklice, po katerih je zaznati potrebe na trgu dela. Spodbujalo se bo zlasti usposabljanje za izrazito iskane poklice in poklice, ki so netipični za moške in ženske (poklice, v katerih sta spola zastopana neuravnovešeno).

2.2 Programi praktičnega usposabljanja

V okviru ukrepa se bodo izvajali predvsem praktični programi usposabljanja, npr. usposabljanje na delovnem mestu, učne delavnice, nadomestna zaposlitev (»job-rotation« shema), ki omogoča pridobitev praktičnih izkušenj na več delovnih mestih, ter sistem za prenos znanja, izboljšanje spretnosti in zmožnosti. Izvajali se bodo tudi projekti za usposabljanje invalidov. Tudi v okviru praktičnega usposabljanja se bo spodbujalo zlasti usposabljanje za izrazito iskane poklice.

2.3 Programi izobraževanja

Vključujejo aktivnosti formalnega izobraževanja, programe usposabljanja za življenjsko uspešnost in projektnega učenja za mlade, ki bodo namenjeni predvsem povečanju zaposljivosti in prilagodljivosti brezposelnih oseb na trgu dela, dvigu njihove izobrazbe in kvalifikacijske ravni ter zmanjševanju strukturnega neskladja na trgu dela. Udeleženci ob zaključku izobraževanja pridobijo javno veljavno listino.

2.4 Usposabljanje in izobraževanje zaposlenih

Izvajale se bodo različne aktivnosti usposabljanja in izobraževanja zaposlenih. Spodbude bodo namenjene zlasti dvigu njihove izobrazbe in kvalifikacijske ravni, pridobivanju ustreznega znanja, spretnosti in zmožnosti, ki jih morajo zaposleni v današnjih časih vseskozi dopolnjevati, zato da se ohranijo delovna mesta ter da se prepreči prehod presežnih delavcev v odprto brezposelnost, povečajo zaposlitvene možnosti delavcev, še preden preidejo v odprto brezposelnost.

Posebna pozornost bo namenjena tistim delodajalcem, ki razvijejo nova delovna mesta, in tistim zaposlenim, ki doslej še niso imeli možnosti za vključitev v izobraževanje in usposabljanje oziroma so bili vključeni manj in so zato nekonkurenčni na trgu dela.

2.5 Preventivni in inovativni projekti na trgu dela

Predvidene so aktivnosti, s katerimi se preprečuje prehod v brezposelnost in/ali v dolgotrajno brezposelnost, vključno z dejavnostmi skladov dela.

Iskali se bodo novi preventivni načini, ki bodo preprečevali prehod v odprto brezposelnost, in nove oblike programov usposabljanja za potrebe na trgu dela. Programi, ki se bodo razvijali, bodo predvsem inovativni in mednarodni (sodelovanje s tujimi partnerji). Upoštevane bodo najboljše vsebine in izkušnje pobud EQUAL in EIM (an. employment innovative measures) ter razvoj in uveljavitev novih preventivnih oblik.

Ciljne skupine in izvajalci:

Upravičenci so brezposelne osebe, zaposleni in delavci v postopku izgubljanja zaposlitve, ki potrebujejo tovrstno pomoč ter delodajalci in strokovnjaki, ki bodo sodelovali pri pripravi standardov, katalogov in študijskih programov za poklicne kvalifikacije ter izgradnji ogrodja kvalifikacij.

Aktivnosti lahko izvajajo MDDSZ, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, pooblaščen organizacije, koncesionarji MDDSZ, skladi dela, Ministrstvo za šolstvo in šport, Center za poklicno izobraževanje, Državni izpitni center in Andragoški center Slovenije ter izvajalci, izbrani po Zakonu o javnih naročilih. Predvideva se tudi aktivna izvajalska vloga Sklada za razvoj kadrov in štipendijske sheme, ko bo le-ta ustanovljen.

Kazalci spremljanja:

- Število in sestava vključenih (po spolu, izobrazbi, starosti in trajanju brezposelnosti do 6 mesecev, 6–12 mesecev in nad 12 mesecev, število vključenih invalidov, število vključenih prejemnikov denarnega nadomestila in denarne socialne pomoči).
- Delež oseb, ki so uspešno končale aktivnosti.
- Delež oseb, ki so zaposlene po 6 in 12 mesecih po uspešno opravljenem programu.

3. SPODBUJANJE ZAPOSLOVANJA IN SAMOZAPOSLOVANJA

Namen ukrepa:

Spodbujanje samozaposlovanja brezposelnih oseb, ki po usposabljanju želijo uresničiti podjetniško idejo in se samozaposliti, spodbujanje zaposlovanja najteže zaposljivih skupin brezposelnih oseb, posebno prejemnikov denarne socialne pomoči, povečevanje prilagodljivosti trga dela s spodbujanjem novih oblik zaposlovanja, povečanje regijske in sektorske mobilnosti, ohranitev delovnih mest in podpora preoblikovanju podjetij.

Aktivnosti v ukrepu večinoma predstavljajo državne pomoči, zato se izvajajo v skladu s pravili o dodeljevanju državnih pomoči.

Ukrep vključuje tudi aktivnosti, predvidene v Operativnem programu razvoja človeških virov 2007–2013, v okviru 1. razvojne prioritete »Spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti«, prednostne usmeritve 1.4 »Pospješevanje razvoja novih zaposlitvenih možnosti«, 2. razvojne prioritete: »Spodbujanje zaposljivosti iskalcev dela in neaktivnih« in 4. razvojne prioritete: »Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti«, prednostne usmeritve 4.1 »Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti«.

Predvidene aktivnosti:

3.1 Spodbujanje samozaposlovanja

Vključene so zlasti aktivnosti, v okviru katerih se bosta brezposelnim osebam in osebam v postopku izgubljanja zaposlitve zagotavljali svetovalna pomoč in subvencija za samozaposlitev. Podpirale se bo tudi aktivnosti za spodbujanje podjetniške miselnosti in inovativnosti, predvsem med mladimi, ženskami in na podeželju.

3.2 Subvencije za zaposlitev teže zaposljivih skupin brezposelnih oseb

Izvajale se bodo aktivnosti, ki bodo spodbujale novo zaposlovanje s subvencijami za zaposlitev teže zaposljivih brezposelnih oseb. V skladu s 36. a členom Zakona o socialnem varstvu se bo spodbujalo tudi zaposlovanje upravičencev do denarne socialne pomoči s subvencioniranjem delodajalca, ki zaposli te osebe za nedoločen ali določen čas.

3.3 Povračilo stroškov dela

Zagotavljalo se bo zlasti povračilo davka na plače in prispevkov delodajalca, zato da se spodbudi zaposlovanje teže zaposljivih skupin brezposelnih oseb in drugih brezposelnih oseb za nadomeščanje delavcev med porodniškim dopustom, v skladu z 48. a členom ZZZPB (povračilo delodajalcem ob zaposlitvi oseb iz ciljnih skupin).

3.4 Spodbujanje prilagodljivosti delovne sile in podjetij

Podpirale in izvajale se bodo aktivnosti, namenjene spodbujanju mobilnosti in uvajanju prožnih oblik zaposlitve. V ta namen se bodo podpirali tudi inovativni prijemi in praksa delodajalcev, ki bodo razvijali in uveljavljali zaposlitvi prijazno okolje za usklajevanje delovnih in družinskih obveznosti, učinkovito upravljanje človeških virov z različnimi oblikami povezovanja mlajših in starejših delavcev, kakovostne sisteme internega usposabljanja za vse skupine delavcev ipd. ter ustvarjali nove zaposlitvene priložnosti za iskalce prve zaposlitve, starejše in invalide.

3.5 Ohranitev delovnih mest

Namen aktivnosti je zlasti ohranitev delovnih mest v podjetjih, ki so v prestrukturiranju v skladu z Zakonom o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah. MDDSZ bo po programu celovitega prestrukturiranja podjetij, ki ga predhodno potrdi Vlada Republike Slovenije, sofinanciral njegov kadroviski del. Namen aktivnosti je tudi ohranitev produktivnih delovnih mest v gospodarstvu, ki so ogrožena zaradi izrednih dogodkov ali naravnih nesreč.

Ciljne skupine in izvajalci:

Upravičene so brezposelne osebe ter zaposleni in delavci v postopku izgubljanja zaposlitve, ki potrebujejo to pomoč.

Aktivnosti lahko izvajajo MDDSZ, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, pooblašene organizacije, koncesionarji MDDSZ, centri za socialno delo, Ministrstvo za gospodarstvo in izvajalci, izbrani po Zakonu o javnih naročilih.

Izvajanje Zakona o pomoči za reševanje in prestrukturiranje gospodarskih družb v težavah je v pristojnosti MG, MDDSZ sodeluje na podlagi posebnega sporazuma z Ministrstvom za gospodarstvo.

Kazalci spremljanja:

- Število in sestava vključenih (po spolu, izobrazbi, starosti in trajanju brezposelnosti do 6 mesecev, 6–12 mesecev in nad 12 mesecev, število vključenih invalidov, število vključenih prejemnikov denarnega nadomestila in denarne socialne pomoči).
- Število ohranjenih delovnih mest po enem letu od dodelitve pomoči.
- Število podprtih projektov.

4. PROGRAMI ZA POVEČEVANJE SOCIALNE VKLJUČENOSTI

Namen ukrepa:

Namen ukrepa je spodbujati socialno vključenost ljudi, torej uresničevati in uveljaviti aktivnosti in projekte za ustvarjanje okolja, ki bo motiviralo ljudi k aktivnosti in v katerem bodo lažje in hitreje našli delo, hkrati pa uživali tudi potrebno raven socialne zaščite.

V ukrep so vključene tudi aktivnosti, predvidene v Operativnem programu razvoja človeških virov 2007–2013, v 4. razvojni prioriteti: »Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti«, prednostna usmeritev 4.1 »Enake možnosti na trgu dela in krepitev socialne vključenosti«.

Predvidene aktivnosti:

4.1 Spodbujanje socialnega vključevanja in delovne aktivnosti

Aktivnosti so namenjene spodbujanju socialnega vključevanja tistim, ki potrebujejo posebno pomoč pri vključitvi na trg dela. Del tega ukrepa so tudi javna dela, pomoč na domu, osebna asistenca, zaposlitveni projekti za invalide in podobni projekti, namenjeni spodbujanju novega zaposlovanja v neprofitnem sektorju in izenačevanju možnosti zaposlovanja teže zaposljivih brezposelnih oseb. Uresničevali se bodo projekti organizacije in izvajanja začasnega ali občasnega humanitarnega ali drugega podobnega dela, kakor jih določa Zakon o socialnem varstvu. Izvajalo se bo tudi začasno in občasno humanitarno ali drugo podobno delo v skladu s 36. členom Zakona o socialnem varstvu, namenjeno prejemnikom denarne socialne pomoči ter razvoju in uveljavitvi t.i. sheme »in-work benefit«, katere bistvo je, da delo prinaša korist (primerno nagrajevanje in podpora tistim, ki delajo in so aktivni). Shema je namenjena predvsem dolgotrajno brezposelnim osebam in prejemnikom denarne socialne pomoči za ponovno aktiviranje na socialnem in delovnem področju.

4.2 Spodbujanje zaposlitvenih zmogljivosti

Za zaposlovanje v storitvenem in nevladnem sektorju se bo na primer spodbujalo oblikovanje in izvajanje netržnih zaposlitvenih projektov, predvsem za razvoj novih oblik socialnih programov ter socialnovarstvenih in drugih storitev v javnem interesu, ki bogatijo lokalno družbeno in delovno življenje. Podpirajo se zlasti projekti, ki ustvarjajo delovna mesta v neprofitnem sektorju in nevladnih organizacijah (NVO).

Spodbujale se bodo tudi aktivnosti za pospeševanje nastanka novih enot socialnega podjetništva in razvoj obstoječih oblik socialnega podjetništva za širitev mreže socialnih podjetij na podlagi novih socialnih in socialnovarstvenih oblik, ustvarjalne tvornosti in drugih storitev v javnem interesu. Spodbujal se bo razvoj zaposlitvenih zmogljivosti na podeželju ter na področjih, kjer obstajajo zaposlitvene priložnosti (npr. okoljevarstveno področje).

4.3 Inovativni programi za pospeševanje socialnega vključevanja in boja proti zapostavljanju na trgu dela

V okviru ukrepa se bo podpiral razvoj in izvajanje inovativnih in mednarodnih projektov za krepitev socialne vključenosti in boja proti diskriminaciji. V ukrep na primer sodi tudi zagotavljanje enakih možnosti z razvojem in podporo projektom usklajevanja družinskega in poklicnega življenja ter neenakosti v demografski sestavi, izvajanje akcij boja proti zapostavljanju na trgu dela, podpora pilotnim projektom idr.

Ciljne skupine in izvajalci:

Upravičene so brezposelne osebe.

Aktivnosti lahko izvajajo MDDSZ, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, pooblašene organizacije, centri za socialno delo in izvajalci, izbrani po Zakonu o javnih naročilih.

Kazalci spremljanja:

- Število in sestava vključenih (po spolu, izobrazbi, starosti in trajanju brezposelnosti do 6 mesecev, 6–12 mesecev in nad 12 mesecev, število vključenih invalidov, število vključenih prejemnikov denarnega nadomestila in denarne socialne pomoči).
- Število zaposlitev v projektih v neprofitnem in nevladnem sektorju ter socialnih podjetjih.
- Delež zaposlenih po enem letu od dodelitve pomoči.
- Število podprtih projektov.

V. Finančni viri

Sredstva za financiranje Programa ukrepov APZ za obdobje 2007–2013 se zagotavljajo iz sredstev proračuna Republike Slovenije. Financiranje ukrepov se izvaja v skladu s sprejetim proračunom za posamezno proračunsko obdobje. Program APZ se finančno ovrednoti za posamezno proračunsko obdobje v skladu s sprejetim proračunom v izvedbenem načrtu programa APZ.

V preglednici 1 je prikazan ocenjeni obseg sredstev po ukrepih APZ za leti 2007 in 2008, v skladu s predlogom sprememb Proračuna Republike Slovenije za leto 2007 in predlogom Proračuna Republike Slovenije za leto 2008. Za leta 2009–2013 so prikazane predvidene okvirne vrednosti v skladu s predlogom Načrta razvojnih programov v okviru predloga sprememb Proračuna Republike Slovenije za leto 2007 in predloga Proračuna Republike Slovenije za leto 2008. Izkazani obseg sredstev predstavlja načrtovani obseg obveznosti za program APZ po letih.

Preglednica 1: Pregled ukrepov APZ s predvidenim obsegom sredstev državnega proračuna za obdobje 2007–2013 (sredstva MDDSZ)

Ukrep		Načrtovana okvirna sredstva (v EUR) po letih						
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1	Svetovanje in pomoč pri iskanju zaposlitve	3.848.481	2.596.603	2.856.264	2.986.094	3.115.924	3.245.754	3.375.584
2	Usposabljanje in izobraževanje	7.807.929	12.518.776	13.770.656	14.396.595	15.022.534	15.648.473	16.274.412
3	Spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja	11.011.651	13.857.361	15.243.097	15.935.965	16.628.833	17.321.701	18.014.569
4	Programi za povečevanje socialne vključenosti	16.800.930	19.863.128	21.849.441	22.842.597	23.835.754	24.828.910	25.822.067
	SKUPAJ	39.468.991	48.835.868	53.719.458	56.161.251	58.603.045	61.044.838	63.486.632

V letih 2007 in 2008 se bodo v okviru APZ porabljala tudi sredstva, ki so zagotovljena iz Evropskega socialnega sklada, za nadaljevanje izvajanja in financiranja aktivnosti Enotnega programskega dokumenta 2004–2006 (v nadaljnjem besedilu: EPD). Aktivnosti EPD se bodo lahko financirale do konca leta 2008. Letni obseg sredstev Evropskega socialnega sklada iz finančne perspektive 2004–2006 je v skladu s proračunom za leti 2007 in 2008 prikazan v preglednici 2.

Preglednica 2: Sredstva, ki so načrtovana v proračunu iz naslova Evropskega socialnega sklada za financiranje ukrepov Enotnega programskega dokumenta 2004–2006 (sredstva MDDSZ)

Ukrep EPD	Načrtovana sredstva (v EUR) po letih	
	2007	2008
2.1	13.360.934	374.799
2.2	4.911.463	790.955

2.4	12.472.884	724.684
Skupaj	30.745.281	1.890.438

V obdobju 2007–2013 se bodo izvajale tudi aktivnosti, predvidene v Operativnem programu razvoja človeških virov, ki je podlaga za porabo sredstev Evropskega socialnega sklada v naslednji finančni perspektivi. V okviru APZ se bodo tako izvajale aktivnosti, ki so vezane na aktivno politiko zaposlovanja. V preglednici 3 so prikazana sredstva, ki se bodo po Operativnem programu razvoja človeških virov porabila za aktivnosti, opredeljene v programu APZ. Predvideni letni obseg sredstev Evropskega socialnega sklada iz finančnega obdobja 2007–2013 je v skladu s proračunom za leti 2007 in 2008 prikazan v preglednici 3. Operativni program razvoja človeških virov potrди Evropska komisija z odločbo, enako potrди tudi višino sredstev zanj.

Preglednica 3: Pregled pravic porabe oz. izplačil iz proračuna 2007–2013 po razvojnih prioritetah in prednostnih usmeritvah iz OP ESS za ukrepe APZ (sredstva MDDSZ)

Razvojne prioritete	Prednostne usmeritve	Načrtovana sredstva (v EUR) po letih						
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti	Usposabljanje in izobraževanje za konkurenčnost in zaposljivost	632.946	10.053.215	9.916.500	10.367.250	10.818.000	10.750.705	9.849.205
	Pospeševanje razvoja novih zaposlitvenih možnosti	508.726	8.042.462	7.933.200	8.293.800	8.654.400	5.590.805	4.869.605
Spodbujanje zaposljivosti iskalcev dela in neaktivnih	Spodbujanje zaposljivosti iskalcev dela in neaktivnih	1.923.718	20.923.945	20.639.273	21.577.422	22.515.570	25.540.285	23.663.987
Spodbujanje socialne vključenosti	Okrepitev socialne vključenosti in boj proti diskriminaciji	243.076	6.733.378	6.641.800	6.943.700	7.245.600	10.405.209	9.801.409
SKUPAJ		3.308.466	45.753.000	45.130.773	47.182.172	49.233.570	52.287.004	48.184.206

NAČRT IZVEDBE PROGRAMA UKREPOV AKTIVNE POLITIKE ZAPOSLOVANJA ZA LETI 2007 IN 2008

Načrt izvedbe Programa ukrepov aktivne politike zaposlovanja za leti 2007 in 2008 (v nadaljnjem besedilu: načrt izvedbe) je prikazan v **preglednici 4 in preglednici 5**. Opredeljuje ciljne skupine, pogoje za vključitev oseb v aktivnosti, izvajalce ukrepov, predvideno število vključitev in oceno prehodov v zaposlitev. Vrednost ukrepov je navedena po posameznih virih financiranja v skladu s predlogom sprememb Proračuna Republike Slovenije za leto 2007 in predlogom Proračuna Republike Slovenije za leto 2008.

V skladu z 51. členom ZZZPB se izvajanje ukrepov APZ podrobneje uredi s podzakonskim aktom, tj. Pravilnikom o izvajanju ukrepov aktivne politike zaposlovanja (v nadaljevanju: pravilnik). V njem se določijo predvsem način izvajanja ukrepov, nadrobnejša merila upravičenosti in upravičeni stroški posameznih ukrepov, opredeli pa se tudi način spremljanja izvajanja, ovrednotenja, finančnega upravljanja in nadzora nad izvajanjem aktivnosti APZ.

ZRSZ na podlagi programa APZ in pravilnika pripravi katalog ukrepov APZ, ki vsebinsko opredeljuje aktivnosti in posamezne projekte znotraj aktivnosti, način izvedbe ter nabor in višino upravičenih stroškov po posameznih projektih. Pri tem se upoštevajo tudi pravila dodeljevanja državne pomoči.

Ciljne skupine:

Posamezni ukrepi APZ so, v skladu z njihovo vsebino, namenjeni različnim skupinam, glede na njihove specifične potrebe. Pri določitvi ciljnih skupin smo namenili posebno pozornost vključevanju težje zaposljivih oseb na trg dela, predvsem brezposelnih, ki prejemajo denarno socialno pomoč v centrih za socialno delo, in invalidom. Kot pomembna ciljna skupina, ki se prednostno vključuje v ukrepe APZ, so tudi mladi, predvsem iskalci prve zaposlitve. Za dosego cilja povečevanja stopnje zaposlenosti in stopnje aktivnosti starejših od 55 let se bodo v ukrepe APZ prednostno vključevale osebe, starejše od 50 let. Pri tem bo zagotovljeno upoštevanje načela enakosti spolov, zato da se odpravi neskladje v stopnji zaposlenosti in stopnji brezposelnosti med ženskami in moškimi.

Ukrep **Svetovanje in pomoč pri iskanju zaposlitve** je namenjen vsem brezposelnim osebam in tistim, ki iščejo zaposlitev ali informacije o poklicih in potrebah na trgu dela. Ciljnim skupinam, ki potrebujejo poglobljeno obravnavo pri svetovanju in iskanju zaposlitve, bo dana individualna strokovna pomoč.

V ukrep **Usposabljanje in izobraževanje** se bodo prednostno vključevale naslednje ciljne skupine:

- brezposelni brez poklicne izobrazbe ali s suficitarnimi poklici,
- brezposelni mladi do 24 let,
- mladi brez delovnih izkušenj,
- prejemniki denarne socialne pomoči in prejemniki denarnega nadomestila ,
- druge težje zaposljive brezposelne osebe, predvsem Romi ter invalidi in osebe z ugotovljeno zaposlitveno oviranostjo.

V okviru ukrepa Usposabljanje in izobraževanje se bodo prednostno izvajali **projekti usposabljanja za najbolj deficitarne poklice**, ki bodo zajemali predvsem usposabljanje za pridobitev dodatnih znanj, veščin in zmožnosti s področij gradbeništva in zaključnih gradbenih del, kovinarstva in obdelave kovin, voznikov in poklicev za zdravstveno, higiensko in socialno oskrbo(kakršni so npr. zidar, kovinar, keramičar, voznik, varilec in negovalec) ter za druga poklicna področja, za katere je na trgu dela v Sloveniji premalo ponudbe, ki se nadomešča z zaposlovanjem tujcev. Metodologija za določanje suficitarnih in deficitarnih poklicev se opredeli v Pravilniku APZ.

V ukrep **Spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja** se bodo prednostno vključevale naslednje ciljne skupine:

- dolgotrajno brezposelni,
- prejemniki denarnega nadomestila in denarne socialne pomoči,
- brezposelni, starejši od 50 let,
- mladi do 24 let in iskalci prve zaposlitve, predvsem tisti brez ustrezne izobrazbe glede na potrebe trga dela,
- invalidi, Romi in druge brezposelne osebe z ugotovljenimi zaposlitvenimi ovirami.

Aktivnosti v okviru ukrepa **Programi za povečevanje socialne vključenosti** so namenjene vsem tistim osebam, ki so teže zaposljive in se jim z dosedanjimi aktivnostmi ni uspelo zaposliti. Prednostno se bodo vključevale naslednje ciljne skupine:

- dolgotrajno brezposelni,
- prejemniki denarne socialne pomoči,
- brezposelni, starejši od 50 let,
- mladi do 24 let in iskalci prve zaposlitve, predvsem tisti brez ustrezne izobrazbe glede na potrebe trga dela,
- invalidi, Romi in druge brezposelne osebe z ugotovljenimi zaposlitvenimi ovirami.

Vključevanje oseb, podpora projektom in učinkovitost APZ morajo biti razvidni iz doseganja osnovnih strateški ciljev. Vključevanje ciljnih skupin brezposelnih v aktivnosti, ki bodo omogočale njihovo delovno vključitev, usposabljanje oziroma izobraževanje in ki bodo vsebinsko prilagojene potrebam brezposelnih in delodajalcev, bo posledično povzročilo izboljšanje strukturne brezposelnosti.

Regijski pristop:

Minister za delo, družino in socialne zadeve letno sprejme sklep o določitvi in razvrščanju območij z višjo stopnjo brezposelnosti od povprečne v Republiki Sloveniji, v katerem določi tudi stimulatívno izvajanje programov na takih območjih. Z merili razporejanja finančnih sredstev programov bodo območja z višjo stopnjo brezposelnosti od povprečne v Republiki Sloveniji pridobile večji delež sredstev sofinanciranja iz proračuna, možnost izvajanja večjega števila programov in večjega števila vključitev brezposelnih oseb. Regijski pristop ne bo omejeval pravice vključevanja v ukrepe APZ za ciljne skupine mladih brez delovnih izkušenj, brezposelnih brez poklicne izobrazbe in brezposelnih s posebnimi potrebami. V območja z nadpovprečno stopnjo brezposelnosti bo usmerjeno približno 70 % sredstev programa APZ.

Pravna podlaga za pripravo in izvedbo ukrepov APZ v letih 2007 in 2008 so:

- Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti (Uradni list RS, 107/06 – uradno prečiščeno besedilo),
- Zakon o zaposlitveni rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov (Uradni list RS, št. 63/04, 72/05 in 114/2006),
- Zakon o spremljanju državnih pomoči (Uradni list RS, št. 37/04),
- Zakon o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah (Uradni list RS, št. 81/00 in 55/03),

–Zakona o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 36/2004 - uradno prečiščeno besedilo in 105/06).

Finančni viri

Sredstva za financiranje izvajanja ukrepov APZ se zagotavljajo iz sredstev proračuna Republike Slovenije.

Za financiranje izvajanja ukrepov APZ v letu 2007 v skupni višini 18.089.574.445,32 tolarja oz. 75.486.456,54 eura so zagotovljena sredstva iz naslednjih virov:

- iz državnega dela proračuna Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve v višini 9.458.349.003,24 tolarja oz. 39.468.991,00 eura,
- iz sredstev ESS za obdobje 2004–2006 in lastne udeležbe Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve v višini 7.367.799.138,84 tolarja oz. 30.745.281,00 eura,
- iz sredstev Evropskega socialnega sklada za obdobje 2007–2013 in lastne udeležbe v višini 792.840.792,24 tolarja oz. 3.308.466,00 eura,
- iz državnega dela proračuna in sredstev Evropskega socialnega sklada in lastne udeležbe Ministrstva za šolstvo in šport v višini 470.585.511,00 tolarja oz. 1.963.718,54 eura.

Za financiranje izvajanja ukrepov APZ v letu 2008, v skupni višini 23.636.146.097,84 tolarja oz. 98.631.889,91 eura, so zagotovljena sredstva iz naslednjih virov:

- iz državnega dela proračuna Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve v višini 11.703.027.407,52 tolarja oz. 48.835.868,00 eura,
- iz sredstev Evropskega socialnega sklada za obdobje 2004-2006 in lastne udeležbe Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve v višini 453.024.562,32 tolarja oz. 1.890.438,00 eura,
- iz sredstev Evropskega socialnega sklada za obdobje 2007-2013 in lastne udeležbe v višini 10.964.248.920 tolarja oz. 45.753.000,00 eura,
- iz državnega dela proračuna in sredstev Evropskega socialnega sklada in lastne udeležbe Ministrstva za šolstvo in šport v višini 515.845.208,00 tolarja oz. 2.152.583,91 eura.

Preglednica 4: Načrt izvedbe programa APZ za leti 2007 in 2008 – finančni pregled

NAZIV UKREPA	VREDNOST UKREPA (v EUR) 2007*			
	Integralni proračun	EPD 2004-2006	OP RČV 2007-2013	SKUPAJ
1. Svetovanje in pomoč pri iskanju zaposlitve	3.803.231,00		851.405,00	4.654.636,00
2. Usposabljanje in izobraževanje	8.898.852,00	14.297.700,54	1.665.292,00	24.861.844,54
3. Spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja	10.882.390,00	12.472.745,00	560.721,00	23.915.856,00
4. Programi za povečevanje socialne vključenosti	17.379.763,00	4.443.309,00	231.048,00	22.054.120,00
SKUPAJ	40.964.236,00	31.213.754,54	3.308.466,00	75.486.456,54
NAZIV UKREPA	VREDNOST UKREPA (v EUR) 2008*			
	Integralni proračun	EPD 2004-2006	OP RČV 2007-2013	SKUPAJ
1. Svetovanje in pomoč pri iskanju zaposlitve	2.596.332,00		7.130.148,00	9.726.480,00
2. Usposabljanje in izobraževanje	12.518.685,00	374.798,00	20.647.871,00	33.541.354,00
3. Spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja	13.857.132,00	724.681,00	7.212.045,00	21.793.858,00
4. Programi za povečevanje socialne vključenosti	21.390.364,00	790.959,00	11.388.874,91	33.570.197,91
SKUPAJ	50.362.513,00	1.890.438,00	46.378.938,91	98.631.889,91
NAZIV UKREPA	VREDNOST UKREPA (v EUR) 2007 in 2008			
	Integralni proračun	EPD 2004-2006	OP RČV 2007-2013	SKUPAJ
1. Svetovanje in pomoč pri iskanju zaposlitve	6.399.563,00	0,00	7.981.553,00	14.381.116,00
2. Usposabljanje in izobraževanje	21.417.537,00	14.672.498,54	22.313.163,00	58.403.198,54
3. Spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja	24.739.522,00	13.197.426,00	7.772.766,00	45.709.714,00
4. Programi za povečevanje socialne vključenosti	38.770.127,00	5.234.268,00	11.619.922,91	55.624.317,91
SKUPAJ	91.326.749,00	33.104.192,54	49.687.404,91	174.118.346,45

* sredstva opredeljena v skladu s predlogom sprememb Proračuna RS za leto 2007 in predlogom Proračuna RS za leto 2008

Preglednica 5: Pregled aktivnosti po ukrepih APZ, predvideno število vključitev in izhodi v zaposlitev v obdobju 2007 - 2008

NAZIV UKREPA/AKTIVNOSTI	Prednostne ciljne skupine	Pogoji za vključitev oseb	Pooblaščenih izvajalci ukrepov	Število novo vključenih v obdobju 2007-2008	Ocena izhodov v zaposlitev v obdobju 2007-2008
1. Svetovanje in pomoč pri iskanju zaposlitve					
1.1. Poklicno in zaposlitveno informiranje, svetovanje in motiviranje	Brezposelni, mladi, zaposleni in ostali, ki potrebujejo tovrstno pomoč	Brezposelne osebe in delavci v postopku izgubljanja zaposlitve se vključijo na podlagi zaposlitvenega načrta;	ZRSZ	143.811	Se ne spremlja
1.2. Pomoč pri iskanju zaposlitve	Brezposelni in delavci v postopku izgubljanja zaposlitve				
1.3 Razvoj in izvajanje novih oblik pomoči ter predstavitev	Brezposelni in delavci v postopku izgubljanja zaposlitve				
2. Usposabljanje in izobraževanje		Brezposelne osebe in delavci v postopku izgubljanja zaposlitve se vključijo na podlagi zaposlitvenega načrta; v 2.4. se zaposleni vključijo na podlagi izbranega in potrjenega programa izobraževanja in usposabljanja delodajalca	ZRSZ, Skladi dela, MŠŠ, CPI in ACS	73.004*	21.901
2.1 Programi institucionalnega usposabljanja in nacionalne poklicne kvalifikacije	Brezposelni, prednostno tisti, s suficitarnimi poklici, ki se usposabljujejo za deficitarni poklic				
2.2 Programi praktičnega usposabljanja	Brezposelni, prednostno tisti, s suficitarnimi poklici, ki se usposabljujejo za deficitarni poklic				
2.3 Programi izobraževanja	Brezposelni, prednostno tisti, ki se izobražujejo za deficitarni poklic				
2.4 Usposabljanje in izobraževanje zaposlenih	Zaposleni				

2.5 Preventivni in inovativni projekti na trgu dela	Brezposelni, zaposleni, delavci v postopku izgubljanja zaposlitve				
---	---	--	--	--	--

* od tega 1000 za poklice voznikov, 2000 za poklice v gradbeništvu in zaključnih gradbenih delih in 1000 za poklice s področja kovinarstva.

NAZIV UKREPA/AKTIVNOSTI	Prednostne ciljne skupine	Pogoji za vključitev oseb	Pooblaščenici izvajalci ukrepov	Število novo vključenih v obdobju 2007-2008	Ocena izhodov v zaposlitvah v obdobju 2007-2008
3. Spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja					
3.1 Spodbujanje samozaposlovanja	Brezposelni, delavci v postopku izgubljanja zaposlitve	Brezposelne osebe in delavci v postopku izgubljanja zaposlitve se vključijo na podlagi zaposlitvenega načrta; aktivnost 3.5. se izvaja v skladu z ZPRPGDT	ZRSZ, JAPTI, MG, MDDSZ in CSD	19.046	19.046
3.2 Subvencije za zaposlitev teže zaposljivih skupin brezposelnih oseb	Dolgotrajno brezposelni, starejši nad 50 let, prejemniki denarnega nadomestila ali denarnih pomoči na CSD, invalidi				
3.3 Povračilo stroškov dela	Ciljne skupine opredeljene v 48a členu ZZZPB in 45.člen ZIPRO 2006/07				
3.4 Spodbujanje prilagodljivosti delovne sile in podjetij	Brezposelni, zaposleni, delavci v postopku izgubljanja zaposlitve				
3.5 Ohranitev delovnih mest	Zaposleni na podlagi potrjenega programa delodajalca				
4. Programi za povečevanje socialne vključenosti					
4.1 Spodbujanje socialnega vključevanja in delovne aktivnosti	Brezposelni, prednostno: dolgotrajno brezposelni, osebe z zaposlitveno oviranostjo, invalidi, posebej ranljive skupine brezposelnih oseb,				
4.2 Spodbujanje zaposlitvenih zmogljivosti					

4.3 Inovativni programi za pospeševanje socialnega vključevanja in boja proti zapostavljanju na trgu dela	prejemniki denarnega nadomestila, ali denarnih pomoči na CSD, ženske, starejši nad 50 let				
SKUPAJ				243.085	46.726